

Set moments de sobirania catalana, en un dels llibres de Farell Editors per Sant Jordi

► El segell santvicentí publica un volum que repassa les proclames independentistes des del 1640 fins a la guerra civil

FARELL EDITORS. 16 EUROS. 128 PÀGINES

TONI MATA I RIU | MANRESA

■ De la guerra dels Segadors a la Guerra Civil Espanyola, Catalunya ha viscut diversos episodis en què ha proclamat la seva sobirania. Set episodis breus que tres historiadors han aplegat en un dels llibres que l'editorial Farell, de Sant Vicenç de Castellet, proposa als lectors per la diada de Sant Jordi.

Oriol Junqueras és el rostre mediàtic de la temàtica d'autors de la publicació. El candidat d'Esquerra Republicana de Catalunya a les eleccions europees, un habitual dels mitjans de comunicació, va ser l'impulsor d'una idea que també ha disposat, en la seva elaboració, dels joves historiadors Adrià Cases, d'Artés, i Albert Botran. «Els moments de sobirania són un tema recurrent en la historiografia catalana, però fins ara no s'havia escrit un llibre que els aplegués tots», comenta Botran, reconeixent ara el deute amb el treball que va fer el tarragoní Antoni Rovira i Virgili sobre les proclames republicanes del país.

El llibre situa el primer moment sobirà de Catalunya en la revolució del 1640, la guerra dels Segadors. Posteriorment, l'obra s'atura en la resistència de Barcelona dels anys 1713-14, la guerra del Francès (1808-1814), l'Estat Català del 1873, la República Catalana del 1931, el 6 d'octubre del 1934 i la guerra civil (1936-1939).

D'esquerra a dreta, Adrià Cases, Albert Botran, Oriol Junqueras i l'editor Jordi Suades en una presentació

Com explica Botran, «una de les constants que es repeteixen en cada proclama és que hi ha una classe dirigent que fa el pas endavant de la ruptura, amb unes bases socials mobilitzades. La demanda social existeix. El 1640, per exemple, la gent està cansada dels saqueigs i els abusos de les tropes foranes, de la política del comte-duc d'Olivares que ofega l'economia de la Generalitat... El 1934, Companys va trencar amb el govern espanyol perquè volia tirar endavant la legislació reformista del món agrari. En cap cas no es pot dir que aquestes decisions fossin preses a cop calent». Alhora, però, «amb això tampoc no n'hi va haver prou per consolidar l'acte. El 1934, la massa pagesa estava a favor de la ruptura, però calia mobilitzar la classe obrera, i la CNT no s'hi va

El cas pioner de la guerra dels Segadors

► El 22 de maig del 1640, al voltant de dos mil segadors es van revoltar pels carrers de Barcelona contra la presència de soldats hispànics en moltes llars catalanes. Una imposició de la corona castellana que va castigar la paciència dels nadius fins a límits insostenibles perquè els forasters corresponien a la forçada hospitalitat amb abusos i violència. D'aquest inconformisme va esclatar la guerra dels Segadors, punt de partida del treball de Farell. Botran explica que «el segle XVII, i això és un cas pioner a Europa, ja hi havia sentiment de solidaritat nacional. Pierre Vilar va dir que la catalana és una de les primeres societats que té elements de nacionalitat, que genera sentiment patriòtic». El coautor del llibre apunta també que «els fets del 1640 no van ser sols una cosa de Pau Claris i la classe dirigent. Consultant dietaris de persones de l'època, es pot veure que hi havia un sentiment compartit».

voler sumar, pel motiu que fos». Juntament amb les forces socials que van conduir a les proclames, el llibre també s'ocupa dels ele-

ments de sobirania que cada moment va comportar. «Són diferents a cada època, hem de tenir en compte que estem parlant d'es-

deveniments succeïts al llarg de tres segles», apunta Botran. «El 1931, els elements van ser clars: Macià va proclamar la República Catalana, va formar govern i va canviar el capità general, el governador civil i el president de l'Audiència. Són gestos que va dur a terme sense esperar a Madrid».

Els set episodis narrats, però, van acabar sense massa sort per als interessos catalans. Botran creu que no s'ha de parlar de «derrotes». Al seu parer, «ha calat la idea que tot plegat han estat focs artificials, potser per la nostra moral de derrota o perquè riure's de les pròpies febleses, a més de saludable, és molt propi de nosaltres. Però no és encertat donar una imatge dels catalans com un poble mesell, covard... tot plegat és més complex». L'historiador considera que «les derrotes, que no ho són del tot, contenen elements que parlen en favor de Catalunya. La resistència al feixisme va durar tres anys a casa nostra. És un fet excepcional a Europa, que conté un alt valor democràtic. I això és important que s'expliqui».

El llibre, tot i que defuig el «cofoisme» i es mostra «crític quan cal», també vol desmuntar tòpics com «el pactisme o la submissió que sovint s'atribueixen al caràcter polític del país». Botran refusa «la valoració final que sempre hem perdut» i parla de «victòries a llarg termini». Segons afirma, «si encara hi ha una consciència nacional, per alguna cosa serà. Al llarg de la història es van repetint uns fets que parlen del pòsit de la cultura i la política catalanes». Per als tres historiadors, l'objectiu final del llibre és «posar en valor la memòria històrica, que se sàpiga què hem fet bé i què hem fet malament al llarg de la nostra història».

ARXIU/SALVADOR REDÓ